

Kapitola 8 – C – Zemské, krajské a regionální poštovní orgány v Brně

Vzhledem k historickému vývoji v přenášení zpráv byla činnost pošty spojena s telegrafem a telefonem - proto později spoje.

K důslednému organizačnímu oddělení hlasových, datových a telegrafních služeb od přepravy zásilek došlo až v r. 1992.

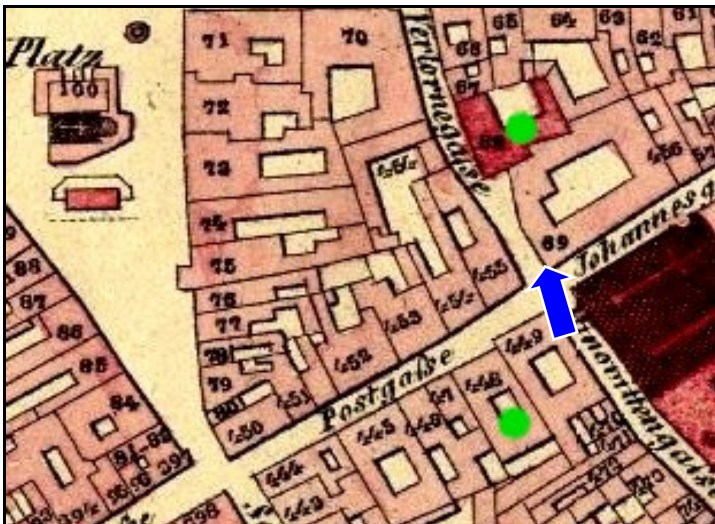
Od 1.1. 1993 je Česká pošta samostatně hospodařícím subjektem.

Přestože jsem měl snahu zabývat se především po r. 1945 jen objekty poštovního provozu, mohou mezi ně v období před r. 1993 občas „proniknout“ i objekty telekomunikační.

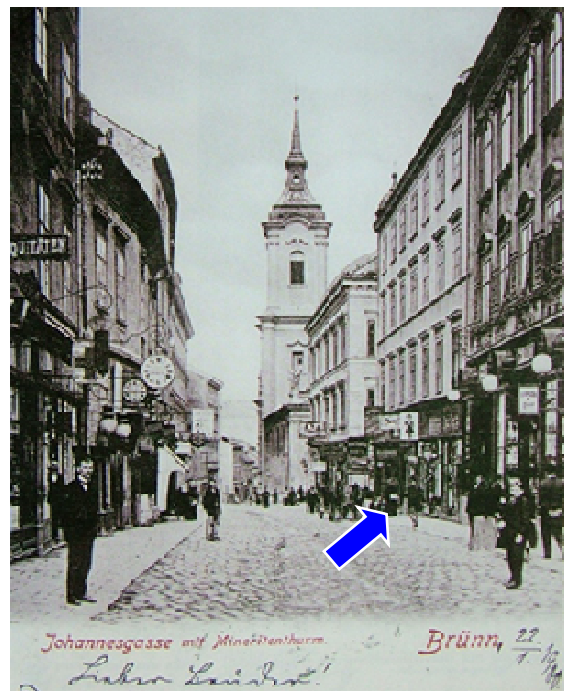
Instituce jsou řazeny podle dobových podkladů. U hlavních hesel předpokládám samostatné útvary, u odsazených hesel předpokládám útvary podřízené, pokud není u hesla uvedeno jinak.

VRCHNÍ POŠTOVNÍ SPRÁVA V BRNĚ K.K. OBER POSTVERWALTUNG IN BRÜNN		FOTO	PRAMENY
Nadřízený úřad pro moravské pošty; od r. 1797 i pošty ve Slezsku			
C1	1749-1850/1/29		
	Adresy:		
	1749- Nová Poštovská ul. 10 (dnes Jánská ul.)	C1F1, 2	L1, L16
	-1850 Verlornegasse 68 (dnes Poštovská – objekt neexistuje)	Brno 1	L1, L16
Mimo pošt. úřadů byla Vrchní pošt. správě podřízena např. brněnská C.k. Expedice poštovských vozů . Ta zajišťovala provoz na poštovních trasách z Brna			
Oddělení stájí pro poštovní koně:			L1
1795-1810	r. 1810 oddělení vyčleněno z agendy Vrchní poštovní správy		
1795-	pronajaty pro poštu stáje v hostinci "U tří knížat" na Verlornegasse ten stával přímo na rohu Verlornegasse (dnes Poštovská 3/5)	C1F1	
	Lidé:		
1749 -	K.L. Khautz, dříve pošt. správce v Brně (od r. 1754 s přídomkem "z Abendthalu")		L1
1791 -	vrchní pošt. správce Josef Holtzbecher (později císařský rada a rytíř s přídomkem "z Holtzbecherů")		L1
1776 -	vrchní pošt. správce Karel z Köffillerů (*1745, +1800)		L1
1800 -	vrchní pošt. správce František Würth		L1
1804 - 1818 -	vrchní pošt. správce Václav Bettmann		L1
1820 -	vrchní pošt. správce, císařský rada Jan Křtitel Högler, +1822		L1
	1819-1822 zastupující vrchní pošt. správce Antonín Linz		L1
	1824 - zastupující vrchní pošt. správce Engelbert Bahr		L1
1824 - 1825	vrchní pošt. správce Ant. Turneretscher		L1
	1825 - 1832 zastupující vrchní pošt. správce Antonín Wolfram		L1
	1833 - 1834 - zastupující vrchní pošt. správce Engelbert Bahr		L1
	1835 - zastupující vrchní pošt. správce Heinrich Raschke		L1

	1835 - zastupující vrchní pošt. správce Gottfried Giuliani	L1
1835 -	vrchní pošt. správce Gottfried Giuliani	L1
	1838 - prozatímní vrchní pošt. správce Vilém Weingartner z Münzbergu	L1
1838 -	vrchní pošt. správce Vilém Weingartner z Münzbergu	L1
	1840 - 1844 - prozatímní vedoucí vrchní pošt. správy Michael Stupper	L1
	1845 - zastupující vrchní pošt. správce Antonín Hoffmann	L1
1845 -	vrchní pošt. správce Antonín Seelinger	L1
	1848 - prozatímní vedoucí vrchní pošt. správy Jan Kolmann	L1, L16
1849 -	vedoucí vrchní pošt. správy Jan Kolmann (císařský rada)	L1, L16
	od r. 1850 se stal ředitelem nově zřízeného Poštovního ředitelství Brno	L1

C1F1 - Na mapě z r. 1858 vidíme novou Poštovskou ul. (Postgasse – zřejmě podle Vrchní poštovní správy sídlící v objektu s číslem 448 – zelená tečka). Na Verlornergasse 68 (druhá zelená tečka) sídlila Vrchní pošt. správa později. Objekt Verlornergasse 69 (šipka) byl do r. 1874 hostinec „U tří knížat“, kde měla pošta pronajaty stáje.

C1F2 – Objekt na Nové Poštovské ul., ale na výřezu pohlednice doručené v r. 1900

Vrchní pošt. správa byla 1850 změněna na:**POŠT. ŘEDITELSTVÍ BRNO
K.K. POSTDIREKTION BRÜNN**

Oproti Vrchní pošt. správě už ředitelství nesouviselo přímo s pošt. Úřadem Brno-město a jeho provozem a mělo se zabývat úkoly správního charakteru.

FOTO PRAMENY**C2****1850-1884****Adresy:****1850/1/29-1877****Verlornegasse 68** (dnes Poštovská)**C1F1, Brno 1****1877-1883/12/31****nový objekt na Verlornegasse** (dnes Poštovská 3/5 – dostavěný 1877)**C2F1,2****O úřadu:**

Pod ředitelství spadalo při jeho vzniku osm poštovních erárních úřadů v Brně, Opavě, Olomouci, Břeclavi, Bohumíně, Zábřehu, Hranicích a Svinově, dále 67 neerárních pronajatých poštovních stanic a dvě poštovní přesprežní stanice v Brně a Opavě.

L5

Dále pak to bylo 102 soukromých poštovních expedicí, 11 železničních expedicí a 40 poštovních sběren.

Při brněnském poštovním ředitelství působilo - mimo hlavní poštovní úřad - celkem 43 úředníků včetně praktikantů a diurnistů, 4 sluhové, 8 listonošů, 9 baličů a 8 průvodčích (konduktérů).

L19

1884

Přejmenováno na Poštovní a telegrafní ředitelství v Brně

Lidé:

1850 -

ředitel Jan Kolmann (císařský rada), do r. 1850 vedoucí vrchní pošt. správy

L1,L16

-1873-78-

vrchní pošt. ředitel (Ober-Post Director) Alois Heinrich, vrchní pošt. rada (Ober Post-Rat)

L15-1874,78,
L17-1873

C2F1a2 – Dnešní Poštovská 3/5 na dvou fotografiích cca 100 let dozadu

POŠTOVNÍ TELEGRAFNÍ SLUŽBA**FOTO****PRAMENY****C3**

Nejdříve měla telegraf jen železniční společnost (od r. 1846). Do Brna dorazil 1. března 1947 (železnice). Teprve r. 1850 byla zřízena samostatná telegrafní služba v Brně. Ta ale organizačně spadala do jiného odvětví než pošta. Od 1852/1/1 byla pošta i telegraf pod generálním ředitelstvím pro komunikace (ministerský úřad), ale na nižších úrovních byly řízeny každá služba samostatně.

L1

K.K. Telegraphen-Direction fur Mahren und Schlesien**Adresy:**

-1874- Schwedengasse 4, dnes Rooseveltova

Lidé:-1874-1878- telegrafní ředitel (Telegraphen Director)
Franz SikoraL15-1874,76,
78**K.k. Telegraphenamnt in Brunn****Adresy:**

-1874- Schwedengasse 4, dnes Rooseveltova

Lidé:

?? vedoucím byl jmenován Emanuel Kraus

-1874- správce vrchního telegrafního úřadu
(Telegr.-Oberamts-Verwalter) Franz Ertl

L15-1874

-1876-1878- správce vrchního telegrafního úřadu
Wendelin Colerus

L15-1876,78

Po řadě dalších reorganizací byla v r. 1881 sloučena telegrafní a poštovní agenda ve Vídni a následovaly další regiony. Pro Moravu to bylo datum 1. leden 1884 a Pošt. ředitelství Brno bylo přejmenováno na:

**POŠTOVNÍ A TELEGRAFNÍ ŘEDITELSTVÍ V BRNĚ
K.K. POST U. TELEGRAPHEN DIREKTION IN BRÜNN****FOTO****PRAMENY****C4**

1884/1/1-

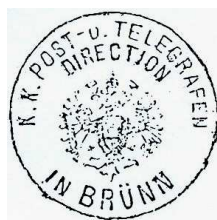
L1

Adresy:1884- **Johanesgasse 15-17** (dnes Poštovská 3/5)**C2F1,2
C5F1**-1888- Telegraphen Haupt-Station, Johannsgasse
15 a 17

L15-1888

Lidé:-1885- vrchní poštovní ředitel (Ober.Post-Director)
Franz Šafařík
správce vrchního telegrafního úřadu
(Telegraphen-Oberamts-Verwalter) Severin
Stenzel

L2-1885

Od r. 1890 (může být i dříve) se v pramenech objevuje následující označení:

POŠTOVNÍ A TELEGRAFNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO MORAVU A SLEZSKO
K.K. POST U. TELEGRAPHEN DIREKTION FÜR MAHREN U. SCHLESIE

FOTO

PRAMENY

C5

-1890-1910-1915-

Adresy:

-1890-1915-

Johanesgasse 15-17 (dnes Poštovská 3/5)**C2F1,2**

L2-1890

-1892-1895- uváděno jen
Verlornergasse 3

L2-1895,92

-1897-1915- přejm. Postgasse 3
(dnes Poštovská 3/5)**C5F1**L2-1897,98,
1900,05,03,13**Lidé:**

-1888-1890-

vrchní poštovní a telegrafní ředitel (Ober Post u.
Telegraphen Director) Franz Šafařík

L2-1890

1894 -

ředitel Pošt. a telegr. ředitelství v Brně, pošt. správce
František Haluška

L1

-1892-1898

vrchní poštovní ředitel (Ober-Postdirector) Johann Slany
(-1898- vrchní rada)L2-1890,92,97,
98

1898 – 1901-

přednosta, (Vorstand) Johann Quido Lier, dvorní rada
(Hofrat)

L2-1903

-1905-1916-

přednosta Dr. Karl Reuss (1915 - President), dvorní rada

L2-1910,13,15,
L15-1905,16

C5F1 – Objekt ředitelství (Postgasse/Johannesgasse) na mapě z r. 1906

ŘEDITELSTVÍ POŠT A TELEGRAFŮ PRO MORAVU POST U. TELEGRAPHENDIREKTION FÜR MAHREN		FOTO	PRAMENY	
C6	-1918-37- Adresy: -1918-1924 1924-37- Některé odbory: -1924- -1924- Lidé: -1918- -1920-1930- -1934-	Nadřízený úřad pro moravské pošty Poštovská/Postgasse 3/dnes Poštovská 3/5) Kounicova 66 (dnes č. 26) Ant. Dvořáka 14 Doretův palác (později přestavěný na palác Morava) na dnešním Malinovského nám. přednosta a dvorní rada (Vorstand und Hofrat) Karl Czarda vrchní poštovní ředitel František Barvič (-1925-1930- president) 1924 – vicepresident Hugo Vondráček president Hugo Vondráček	C2F1,2, C5F1 C6F1, Brno 11 C6F2 C6F3	L2-1918,L37 L3-1924 L37 L37 L2-1919 L2-1920,25,30 L37 L2-1934

C6F1 – Ředitelství pošt a telegrafů na Kaunicově 66 (dnes 26) – plán města Brna z r. 1933

C6F2- Dům Dvořákova 14 (rohový) se zachoval takřka v původní podobě (2022).

C6F3 – Doretův palác proti Mahenovu divadlu se změnil výrazně – dnes je to palác Morava (cca 1920)

POSTDIREKTION IN BRÜNN		FOTO	PRAMENY
C7	-1942-		
	Adresy:		
	-1942-	Giskra str. - Giskrova 66 (dnes Kounicova 26)	C6F1, Brno 11, Pošt. úřad šekový (B2) L2-1942
	Lidé:		
	-1942-	president poštovního ředitelství (President der Postdirektion) JUDr. Josef Herzog	L2-1942
	1939-1945	pracovník ředitelství - účastník domácího odboje za 2.sv. války – JUDr. Alois Sklenář	L25

ŘEDITELSTVÍ POŠT V BRNĚ		FOTO	PRAMENY
C8	-1945-1949		
	Adresy:		
	-1945-1949	Kounicova 66, pak Leninova 66 (dnes Kounicova č.26)	C6F1, Brno 11, Pošt. úřad šekový (B2) L3-1945,48

KRAJSKÁ SPRÁVA SPOJŮ (KRSS) Pro telekomunikace		FOTO	PRAMENY
C9	1949/4-1958-		
	Adresy:		
	-1950-	Leninova 66 (dnes Kounicova č.26)	C6F1, Brno 11, Pošt. úřad šekový (B2) C9F1
	-1952-1958-	Šilingrovo nám. 3/4	

C9F1 – Objekt Krajské správy spojů na Šilingrově náměstí (r.2005)

KRAJSKÁ POŠTOVNÍ SPRÁVA (KPS) Pro řízení pošt		FOTO	PRAMENY
C10	1949/4 -1949/5 1951-1952-		L25
	Adresy:		
	-1952-	Bezručova 17a	C10F1a2

C10F1 – Objekt telefonní ústředny (Bezručova 8), ale vpravo nezřetelný žlutooranžový dům je Bezručova 17a, sídlo KPS, později Spojprojektu Brno (r.2008)

C10F2 – Bezručova 17a zblízka (cca2022)

KRAJSKÝ POŠTOVNÍ INSPEKTORÁT (KPI)		Dočasné přejmenování KPS	FOTO	PRAMENY
------------------------------------	--	--------------------------	------	---------

C11	1949/6/1-1951			L25
------------	---------------	--	--	-----

Adresy:

-1950- Leninova 66 (dnes Kounicova č.26)

**C6F1,
Brno 11,
Pošt. úřad
šekový (B2)**

JIHOMORAVSKÁ KRAJSKÁ SPRÁVA SPOJŮ (JmKSS)		FOTO	PRAMENY
---	--	------	---------

C12	-1964-			
	Adresy:			
	-1964-	Šilingrovo nám. 3/4		C9F1
	Pomocné provozy:			
	-1964-	Opavská 8	Správa, účtárna, autoopravny, dílny	Dopr. závod spojů (D8)
	-1964-	Nové Sady 18/20	Sklady	Pošt. úřad pojezdny(D2)

JIHOMORAVSKÉ ŘEDITELSTVÍ SPOJŮ (JmŘS)		FOTO	PRAMENY
---------------------------------------	--	------	---------

C13	1973-1992			L25
	Adresy:			
	-1974-1981-	Šilingrovo nám. 3/4		C9F1
	-1974-	Poštovská 3/5		C2F1,2
	Pomocné provozy:			
	-1974-	Opavská 8	Správa, účtárna, autoprovaz, dílny	Dopravní středisko (D9)
	-1974-	Nové Sady 18/20	Sklady	Pošt. Úřad pojezdny (D4)
	-1974-	Merhautova 129	Oprava psacích strojů a počítačacích strojů	
	-1974-	Bubeničkova 79 (1974) (r. 2009 je to číslo 16)	Výtvarníci, aranžéři	

1992/12/31 - Správa pošt a telekomunikací rozdělena na samostatné podniky Česká pošta s.p. a SPT Telecom, s.p.

ČESKÁ POŠTA S.P., ODŠTĚPNÝ ZÁVOD JIŽNÍ MORAVA (OZJM)

FOTO

PRAMENY

C14

1993-2008/2/29

Adresy:

-1997-2008	Orlí 30		C14F1-3
2005-2008	Poštovská 3/5	Provozní odbor; dříve Obvod Brno	C2F1,2, Brno 1
2005-2007/4/1	Opavská 8	Odbor dopravy; dříve Doprava Jižní Morava	Dopr. středisko (D9)

2007/4/1 – třídění a poštovní přeprava byly vyčleněny z odštěpných závodů a začleněny pod novou sekci generálního ředitelství v Praze - Sekci poštovní přepravy. Pod ni následně spadaly Poštovní přepravy a Sběrné přepravní uzly.

Lidé:

1993-2005	ředitel OZ Marian Pavelka	L42
1993-2000-	náměstek pro provoz a obchod Ing. Miroslav Otáhal	L42
2005-2007	ředitel OZ Ľudovít Gulazsi	L32
2007/10-2008	ředitel OZ Ing. Jaroslav Navrátil	L32

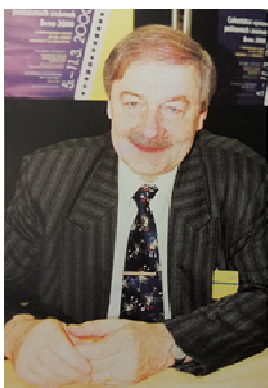
C14F1 – Objekt Orlí 30 - vstupy (r.2002)

C14F2 – Průčelí objektu na Orlí (r.2002)

C14F3 – Letecký pohled na areál Orlí/Benešova (Google maps 2011) - modrá Orlí, červená Benešova

Ing. Marian Pavelka

Ing. Miroslav Otáhal

Ľudovít Gulazsi

OBCHODNÉ OROVOZNÍ REGION JIŽNÍ MORAVA, ředitelství (zahrnoval již. Moravu + Zlínský kraj) Od 2009/1 jen REGION JIŽNÍ MORAVA		Řídil pošty v daném regionu	FOTO	PRAMENY
C15	2008/3/1-2022			

Adresy:

2008/3/1- Orlí 30

C14F1,2,3

Lidé:

2008-2013 Ing. Jaroslav Navrátil

Viz C16

POBOČKOVÁ SÍŤ JIŽNÍ MORAVA		Řídila pošty v daném regionu	FOTO	PRAMENY
C16	cca2017-2022			

Adresy:

cca 2017- 2022 Orlí 30

C14F1,2,3

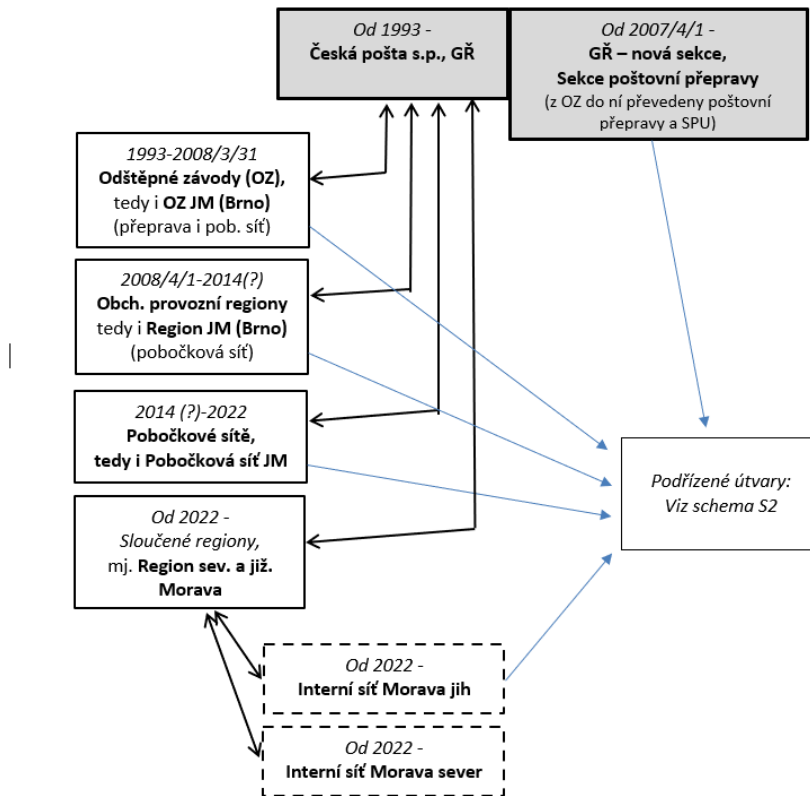
Lidé:

2014-2017/5/31 Ing. Jaroslav Navrátil, ředitel pobočkové sítě
 2017/6/1-2019/4/16 Mgr. Tomáš Křepela, ředitel pobočkové sítě, předtím provozní a obchodní manažer obvodu (zahrnoval Blanensko, Brno-město, Brno - venkov),
 2019 Ing. Marcela Bošanská MBA, pověřená řízením
 2020/1/1-2021 Ing. Bc Jiří Rotschedl, ředitel pob. sítě

Mgr. Tomáš Křepela**Ing. Jaroslav Navrátil**

2022 - v rámci reorganizace byly vytvořeny čtyři regiony. Jižní Morava byla sloučena s Moravou severní – vznikl Region severní a jižní Morava. Sídlem vedení tohoto regionu je Ostrava. Pro řízení pošt na JM zřízen mimobrněnský odbor Interní síť Morava jih.

Interní síť Morava jih		FOTO	PRAMENY
	2022-		
	Lidé:		
	2022	Eliška Bubňáková, pověřená řízením	
	2023-	Ing. Pavla Blumenschein, manažerka sítě	

S1 - Organizace České pošty s. p. – chronologie vedení pro jižní Moravu**S2 - Organizace České pošty – chronologie sítě pošt pro Brno a Brno – venkov**